

AKTUELT

Naturplejen på denne beskyttede eng varetages blandt andet af en ungtyr, der tilsyneladende påskønner den sjældne gøgeurt, som vokser på engen. Foto: Bo Levesen.

To myndigheder - én natur

NATURPLEJE: Er naturen kommet i klemme mellem to myndigheder? Det nye Landdistriktsprogram skal sikre en god natureffekt

Af Irene Brandt

Formålet med naturbeskyttelsesloven er blandt andet at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder.

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskriver de naturtyper, der er omfattet af loven, og der af samme grund ikke må foretages ændringer af, hvis arealerne er større end 2.500 kvm. Det drejer sig blandt om: heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev.

Kommunerne fører tilsyn

Med undtagelse af klitfredninger, strandbeskyttelseslinjer samt reglerne for beskyttelse af plante- og dyrearter er det kommunerne, der skal sikre, at Naturbeskyttelsesloven overholdes. Det betyder, at kommunerne som minimum skal sikre, at påbud og forbud efter Naturbeskyttelsesloven efterkommes, og at vilkår, der er fastsat i tildelinger, overholdes.

Derudover tager langt de fleste kommuner formålet med Naturbeskyttelsesloven meget alvorligt - for eksempel at loven skal forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betyd-

ning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser.

Det er dette engagement i kommunerne, der ligger bag ønsket fra naturmedarbejdernetværket, som Bo Levesen fra Vejle Kommune repræsenterer, om at kommunerne fremover vil blive inddraget, når NaturErhvervstyrelsen tildeler støtte til naturplejeprojekter i form af afgræsning og høslæt.

NaturErhvervstyrelsen administrerer pengene

Ifølge Bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer kan NaturErhvervstyrelsen inden for rammerne af de årlige finanslove give tilsagn om tilskud til ejere og forpagtere af jordbrugsbedrifter. Tilsagn om tilskud gives til, at græs- og naturarealer under jordbrugsbedriften, herunder arealer der omlægges til græsarealer, plejes med forpligtelse til afgræsning eller slæt.

Formålet med ordningen er at yde tilskud, der kan bidrage til, at prioriterede arealer inden for og uden for Natura 2000-områder drives som græs- og naturarealer med en ekstensiv landbrugsmæssig drift med årlig afgræsning eller slæt med henblik på at beskytte og forbedre landskabs- og biotopforholdene og biodiversiteten - herunder potentielle yngle- og rastemområder for visse arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Det fremgår også af bekendtgørelsen, at det er NaturErhvervstyrelsen, som inden for Natura 2000-områder udpeger arealer til pleje. Styrelsen udpeger endvidere hvilke af de særligt udpegede

“ Det kan tage generationer og mange flere ressourcer at genskabe værdifulde naturtyper, hvis de først er forsvundet.

Souschef Per Ahle, Center for arealtilskud under NaturErhvervstyrelsen

Natura 2000-arealer til pleje, der er særligt værdifulde, og svært tilgængelige græs- og naturarealer, såkaldte naturperler, og de arealer, for hvilke der kan ansøges om et årligt tillæg for særlig fuglevenlig drift ved forpligtelse til afgræsning.

Uden for Natura 2000-områderne udpeger NaturErhvervstyrelsen særligt værdifulde og svært tilgængelige græs- og naturarealer, som sammen med de øvrige §3-arealer uden for Natura 2000-områderne kan modtage støtte.

Arealudpegninger sker på grundlag af en faglig vurdering fra Naturstyrelsen.

Senest ved begyndelsen af ansøgningsperioden for ansøgning om tilsagn om tilskud offentliggør NaturErhvervstyrelsen på styrelsens hjemmeside de arealudpegninger, der er gældende for ansøgningsperioden for ansøgninger om tilsagn om tilskud.

Overvejer nye støttemuligheder

I Center for arealtilskud under NaturErhvervstyrelsen er man ikke afvisende over for de kommunale naturmedarbejders ønsker. Souschef Per Ahle oplyser, at styrelsen i forbindelse med det nye landdistriktsprogram overvejer nye støttemuligheder.

- Midlerne fra Landdistriktsprogrammet skal bruges til støtte på landbrugsarealer, understreger Per Ahle.

Han oplyser, at Naturstyrelsen, kommunerne og andre interessenter i forbindelse med Landdistriktsprogrammet 2014-2020 samarbejder om en udredning af, om det er muligt at forbedre og målrette den nuværende ordning til de forskellige behov, som er gældende for de forskellige naturtyper. Dette er også i tråd med Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger. Der arbejdes bl.a. med muligheden for at give et grundtilskud til pleje, som kan suppleres med ekstra tilskud for at opfylde særlige krav, som for eksempel er fastsat i en plejeplan, der udarbejdes i samarbejde med kommunerne.

Den bedst mulige viden

Der foregår desuden et samarbejde med Aarhus Universitet og Naturstyrelsen om en ny udpegnings af HNV (High Nature Value) arealer. HNV er en EU-indikator, der er knyttet til anvendelsen af midler i landdistriktsprogrammet. HNV-redskabet bygger på en naturmæssig værdisætning af arealer, som er afhængige af landbrugsdrift. Alle HNV-arealer er tildelt point på en skala fra 1-14. Jo højere point-

score des højere naturværdi. Den højeste pointscore opnås, når der er registreret mange sårbare eller truede arter på arealet, men også andre parametre spiller ind. Alle brugbare artsregistreringer er medtaget - planter, svampe, fugle og insekter m.fl. - for at HNV-redskabet kan give NaturErhvervstyrelsen den bedst mulige viden om naturkvaliteten på arealer i det åbne land. Med HNV-redskabet kan NaturErhvervstyrelsen målrette tilskud til de områder, hvor der findes noget værdifuldt i forvejen, og dermed opnå den bedst mulige effekt.

- Det kan tage generationer og mange flere ressourcer at genskabe værdifulde naturtyper, hvis de først er forsvundet, siger Per Ahle og tilføjer, at der dog overordnet samtidig skal tages hensyn til krav om, at tilskudsordningerne skal være enkle og billige at administrere, og en målretning med individuelle forpligtelser i hvert tilsagn, vil alt andet lige trække i den modsatte retning. Der skal derfor ske en afvejning af alle fordele og ulemper ved en yderligere målretning af plejetilskud.

- Det er endnu ikke muligt at sige, om det bliver muligt at differentiere støtten, så den mest værdifulde natur får mest; men jeg kan bekræfte, at dette indgår i overvejelserne. Kort sagt ønsker NaturErhvervstyrelsen, at vi har ordninger med en god natur/miljøeffekt, samtidigt med at de er enkle at administrere både for landmanden og myndighederne. Herudover skal de naturligvis kunne indpasses i landdistriktsprogrammet, siger Per Ahle.